

FULL AV TOMHET

Keramikern Gunilla Maria Åkessons cylindriska objekt är resultatet av ständiga experiment och medvetna misslyckanden. Målet är att förlora kontrollen och hitta oanade effekter i glasyren.

Text: CAROLINA SÖDERHOLM

Gunilla Maria Åkessons cylindrar i lera har tagit henne från de skånska kohagarna till Europas metropoler. Nyss var hon aktuell i Bryssel och London. Men fast hennes former är enkla och raka, finns det inget självklart i vad hon gör.

– Ofta står jag här i verkstaden och undrar vad jag håller på med. Men det är det mitt arbete handlar om, att gå in i det där obekväma rummet som för mig vidare, säger hon.

Utanför fönstret på gården i Komstad betar korna. Österlen är vackert, de gråmulna skyarna till trots. Från hyllorna i den tidigare bilverkstaden plockar hon fram sitt senaste misslyckande. Skikten av engobe och glasyr bubblar och veckar sig över cylinderns yta. Kan det gå att använda på något sätt?

– "Vänd 180 grader och se vad som händer", sa alltid min professor Hanne Heuch. Det gällde att våga gå till den plats där du kan förlora arbetet, säger Gunilla Maria Åkesson.

Då, under åren på högskolan för konsthantverk och design i norska Bergen, blev hon frustrerad över uppmaningen att ständigt spränga gränser. Ändå är det vad hon på sitt eget vis gjort. I somras nominerades hon till det prestigefyllda Loewe Craft Prize, och ställde med övriga finalister ut på London Design Museum.

– Nu gör jag saker som jag vet egentligen inte går. Men kanske kan det gå ändå? Som att jobba så tunt i lera med så stora volymer. Det ger en stabilitet men ändå sårbarhet.

Det är frestande att placera hennes arbete i en tradition av skandinavisk minimalism. Hit hör de rena linjerna, den ljusa zirkonglasyren som med stänk av kobolt och kopparoxid tycks fånga himlens skiftningar. Fast på nära håll löses stramheten upp, medan glasyren droppar och rinner. Varje cylinder är ringlad och handbyggd, ett tidskrävande arbete. För att kunna bygga riktigt tunt använder hon pappersfibrer som armering. I ugnens hetta brinner papperet upp och bildar kratrar i glasyren, en effekt hon medvetet arbetat med.

– Jag började loggföra allt jag gjorde, men upptäckte att det var ingen vits. Jag kan inte kontrollera det, säger Gunilla Maria Åkesson.

Det är också dit hon vill komma, där kontrollen går förlorad. Allt i kontrast till den metodiska, närmast meditativa processen att forma cylindrarna.

– Jag har alltid känt mig hemma i den japanska och koreanska estetiken. Den naturliga enkelhet som tycks komma av sig själv. Men den är också svårast. För mig har den kommit inifrån.

I över tjugo år blev hon kvar i Norge. Redan då ställde hon ut internationellt. Kvar från den tiden finns kroppsliga skulpturer med hålrum och gömslen, i en spänning mellan insida och utsida, det synliga och dolda. Efterhand blev arbetena lättare och lättare.

– När jag arbetar går jag på en känsla som kommer inifrån.

”När jag började med cylindrar var jag på väg att sluta. Jag stod här med en färdigbyggd verkstad, och tvivlade på allt. Cylindern är som en vit duk.”

Ibland förstår jag den först efteråt. När jag är färdig med en serie av verk är jag färdig med den känslan, säger hon.

Fast känslan av förankring i det inre och den egna kroppen kom först då hon bytte inriktning.

– När jag började med cylindrar var jag på väg att sluta. Jag stod här med en färdigbyggd verkstad, och tvivlade på allt. Cylindern är som en vit duk. Den är tydlig, enkel och öppen. En arketypisk form som alltid existerat. Men det var först år 2013 som jag klarade av att jobba med den.

I den senaste serien flödar glasyren i mörkt gröna och djärvt rosa skiftningar. Hon dras till svärtan.

– Det är något som försöker att andas, som håller på att väckas till liv eller drunkna, funderar hon.

Formen är sig lik. Det är cylindern, kärlet, behållaren som både omsluter och öppnar sig, men inte i väntan på innehåll.

– Jag ser mina arbeten som redan fyllda. Tomheten är tillräcklig i sig själv, säger Gunilla Maria Åkesson. ☉

NAMN: Gunilla Maria Åkesson

YRKE: Keramiker, verksam i Komstad, Österlen

AKTUELL: Med utställning i vår på Galleri Ping-Pong, Malmö (16/2-9/3), Blås & Knåda, Stockholm (16/3-3/4) och Modern Masters 2019, München (13/3-17/3)

BAKGRUND: Uppvuxen i smäländska Älgshult, utbildad på Statens Högskole för Kunsthandverk och Design, Bergen 1987-92

